

ROMÂNIA
CURTEA DE CONTURI

CAMERA DE CONTURI BISTRIȚA-NĂSĂUD

RAPORT PRIVIND FINANȚELE PUBLICE LOCALE PE ANUL 2013
la nivelul județului Bistrița-Năsăud

I. Prezentare generală

1. Sfera și competențele de activitate

În conformitate cu prevederile Constituției și ale Legii nr.94/1992, republicată, Curtea de Conturi exercită controlul asupra modului de formare, de administrare și de întrebuițare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, furnizând Parlamentului și, respectiv, unităților administrativ-teritoriale rapoarte privind utilizarea și administrarea acestora, în conformitate cu principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

În esență Curtea de Conturi verifică dacă bugetele entităților publice au fost executate în mod corect și dacă fondurile publice au fost colectate și cheltuite cu respectarea legislației și a principiilor bune gestii financiare. În condițiile în care Europa și implicit România se confruntă cu provocări din ce în ce mai redutabile și cu o presiune crescută asupra finanțelor sale publice, rolul instituției devine din ce în ce mai important.

Asemenea instituțiilor similare Curtea de Conturi avertizează cu privire la riscurile existente, oferă asigurări și formulează recomandări adresate factorilor de decizie din administrația publică cu privire la modalități de a îmbunătăți gestiunea finanțelor publice și de a se asigura că cetățenii știu cum sunt utilizate fondurile publice.

Din aceasta perspectivă Curtea de Conturi - inclusiv prin camerele de conturi județene - urmărește ca, prin misiunile de audit public extern să promoveze responsabilitatea, corectitudinea și cele mai bune practici în operațiunile efectuate în legătură cu fondurile publice, astfel încât să se asigure obținerea și furnizarea de informații reale și obiective privind legalitatea, regularitatea, economicitatea, eficiența și transparența utilizării fondurilor publice.

Prezentul raport a fost întocmit în baza art.38 alin.(2) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată și prezintă sintetic constatările, concluziile și recomandările consemnate în actele de control întocmite de auditorii publici externi la ordonatorii principali și terțieri finanțați din bugetele locale ale unităților administrativ - teritoriale de pe raza județului Bistrița-Năsăud precum și la operatorii economici cu capital integral sau majoritar al unităților administrativ-teritoriale.

2. Domeniul supus auditării

Finanțele publice locale reprezintă o parte componentă a finanțelor publice alături de finanțele publice ale administrației centrale de stat, care exprimă relațiile economice prin care se mobilizează și utilizează resurse bănești la nivelul unităților administrativ - teritoriale pentru

satisfacerea unor cerințe colective reprezentate de învățământ, cultură, asistență socială, servicii publice, dezvoltare locală.

Finanțele publice locale mijlocesc procesele de formare, repartizare și utilizare a fondurilor bănești la nivelul unităților administrativ - teritoriale. Funcția de repartiție a finanțelor publice locale se manifestă prin constituirea fondurilor bănești la nivelul unităților administrativ-teritoriale și redistribuirea lor pentru satisfacerea unor cerințe colective delimitate prin competențele și atribuțiile autorităților administrației publice locale.

Fondurile bănești administrate de către autoritățile administrației publice locale se formează pe seama impozitelor și taxelor locale, a veniturilor nefiscale și a veniturilor cu destinație specială. Resursele bănești proprii mobilizate la dispoziția unităților administrativ teritoriale se completează prin redistribuire cu sume, cote defalcate și transferuri de la bugetul de stat.

În acest context acțiunile de audit desfășurate în anul 2014 de Camera de Conturi Bistrița-Năsăud privind finanțele publice locale, au vizat execuția bugetară a anului 2013, respectiv elaborarea, aprobarea, executarea și raportarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale cuprinse în Programul anual de activitate aprobat de Plenul Curții de Conturi.

Aferent anului 2013 veniturile și cheltuielile bugetelor locale supuse auditării pe principalele bugete componente ale bugetului general centralizat al unităților administrativ - teritoriale de pe raza județului Bistrița-Năsăud precum și rezultatele execuției acestora sunt redate sintetic în tabelul următor:

	mii lei		
	Venituri (încasări)	Cheltuieli (plăți)	Excedent / Deficit
1. Bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, județelor	761.320	727.336	33.984
2. Bugetele instituțiilor publice și activităților finanțate integral sau parțial din venituri proprii	150.133	147.673	2.460
3. Bugetele creditelor externe	-	-	-
4. Bugetele creditelor interne	-	12.310	-12.310
5. Bugetele fondurilor externe nerambursabile	-3	35	-38

Din datele prezentate rezultă că bugetul general centralizat al unităților administrativ-teritoriale care intră în sfera de competență a Camerei de Conturi Bistrița-Năsăud însumează un volum total de 911.453 mii lei venituri bugetare și respectiv 887.319 mii lei plăți efectuate în anul 2013. În total buget general centralizat la nivelul județului Bistrița-Năsăud ponderea este deținută de bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiului și județului Bistrița-Năsăud, cu 83,5% la venituri și 82% la cheltuieli, iar bugetele instituțiilor publice și activităților finanțate integral sau parțial din venituri proprii reprezintă 16,5% din venituri și 16,6% din cheltuieli.

Nu au fost raportate venituri și cheltuieli din credite externe, iar din creditele interne în anul 2013 s-au raportat plăți în valoare de 12.310 mii lei, tragerile fiind efectuate în perioadele anterioare.

Bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și județului au încheiat execuția bugetară a anului 2013 cu excedent în sumă de 33.984 mii lei.

Din cele 63 unități administrativ-teritoriale existente la nivelul județului Bistrița-Năsăud, 41 au încheiat execuția bugetară a veniturilor și cheltuielilor la nivelul anului 2013 cu excedent în valoare de 51.345 mii lei, iar 22 cu deficit în valoare de 17.361 mii lei.

În ceea ce privește excedentul, înregistrat în execuția bugetelor unităților administrativ-teritoriale la 31.12.2013, trebuie precizat că, nu a fost determinat de încasarea veniturilor peste nivelul prevederilor definitive aprobate prin bugetele locale, ci de nerealizarea unor cheltuieli bugetare la nivelul resurselor financiare asigurate în limita creditelor bugetare

definitive aprobate, respectiv de neutilizarea sumelor primite din fonduri UE/alți donatori la nivelul prevederilor bugetare.

Potrivit datelor centralizate și raportate de către Agenția Județeană a Finanțelor Publice Bistrița-Năsăud, situația sintetică a execuției veniturilor și cheltuielilor bugetelor locale, pe ansamblul județului Bistrița-Năsăud, la 31.12.2013, este următoarea:

a) Veniturile bugetelor locale

mii lei

Denumire indicatori	Prevederi inițiale	Prevederi definitive	Încasări	% încasări din prevederi inițiale	% încasări din prevederi definitive
1.Venituri din impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte, alte venituri	89.250	112.536	111.305	124,7	98,9
2.Cote și sume defalcate din impozitul pe venit	115.804	118.842	120.295	103,8	101,2
3.Sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată	251.237	262.748	260.151	103,5	99,0
4.Subvenții de la alte nivele ale administrației publice	62.097	85.199	88.494	142,5	103,8
5.Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări	414.056	438.595	181.075	43,7	41,2
VENITURI - TOTAL (1+2+3+4+5)	932.444	1.017.920	761.320	81,6	74,7

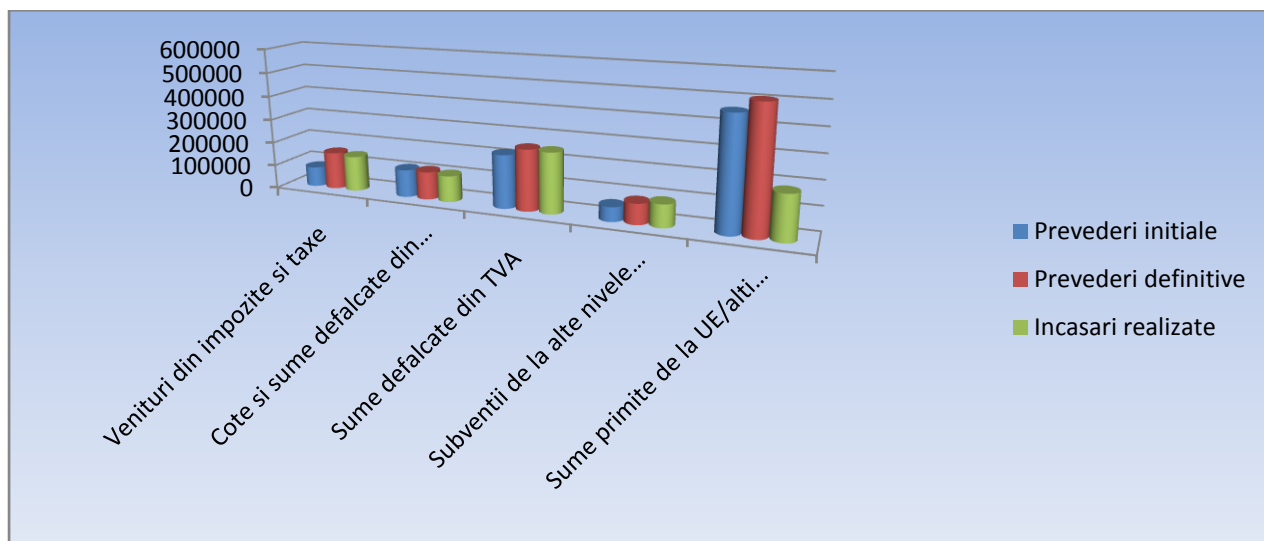
Din analiza datelor prezentate rezultă faptul că nivelul încasărilor totale realizate a fost inferior atât față de prevederile inițiale, cu 171.124 mii lei, cât și față de cele definitive, cu 256.600 mii lei. Deasemenea, față de anul bugetar anterior veniturile totale încasate au scăzut cu 29.257 mii lei (3,84%), diminuare care este consecința scăderii încasărilor, din impozite, taxe, contribuții și alte vărsăminte către bugetele locale, cu suma de 37.047 mii lei. Gradul scăzut de colectare a impozitelor și taxelor locale comparativ cu drepturile constatate se datorează activității necorespunzătoare desfășurate de personalul cu atribuții în acest domeniu și afectează volumul cheltuielilor bugetare care pot fi direcționate pentru satisfacerea necesităților de funcționare și de dezvoltare a unităților administrativ-teritoriale.

În raport cu totalitatea drepturilor constatate de încasat, în sumă de 879.688 mii lei, veniturile încasate reprezintă 86,5%.

Încasări peste nivelul prevederilor bugetare s-au înregistrat la categoriile "subvenții de la alte nivele ale administrației publice" și la "cote și sume defalcate din impozitul pe venit", în timp ce sumele defalcate din TVA au fost încasate în proporție de 99%.

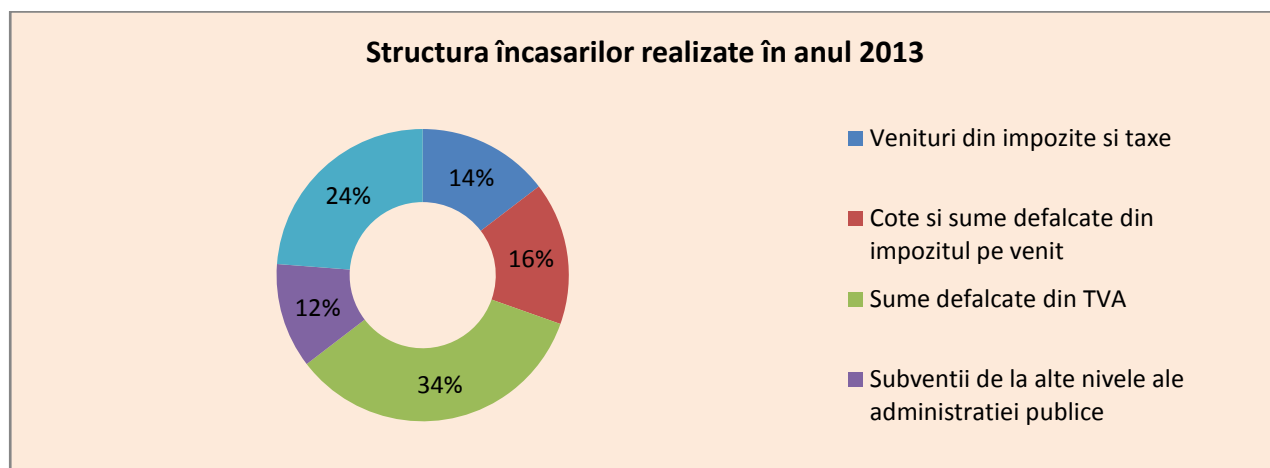
În structura veniturilor se remarcă gradul redus de încasare al "sumelor primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări", care au fost realizate pe ansamblul județului în procent de 41,2 % .

Grafic situația comparativă a prevederilor bugetare și a încasărilor realizate se prezintă astfel:

În ceea ce privește structura încasărilor realizate din datele prezentate rezultă că ponderea o au sumele defalcate din TVA cu 34,2%, sumele primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări reprezintă 23,8%, iar veniturile din impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte, alte venituri, reprezintă 14,6%. Raportat la această pondere se poate concluziona că aportul colectivităților locale la finanțarea activităților și obiectivelor proprii de investiții este unul redus, bugetele locale fiind în continuare dependente de transferurile de la bugetul de stat pentru realizarea atribuțiilor legale.

Grafic componența încasărilor realizate în anul 2013 de unitățile administrativ-teritoriale de pe raza județului Bistrița-Năsăud se prezintă astfel:

b) Cheltuielile bugetelor locale

Cheltuielile bugetelor unităților administrativ - teritoriale realizate în anul 2013 la nivelul județului Bistrița-Năsăud, structurate potrivit clasificății economice, se prezintă astfel:

Denumire indicatori	Prevederi inițiale	Prevederi definitive	Plăți efectuate	% plăți din prevederi inițiale	% plăți din prevederi definitive
1.Cheltuieli de personal	219.596	227.911	225.091	102,5	98,8
2.Bunuri și servicii	129.350	140.330	129.857	100,4	92,5
3. Dobânzi	3.907	3.428	2.919	74,7	85,2
4. Subvenții	1.585	1.787	1.786	112,7	99,9
5. Fonduri de rezervă	889	38	0	-	-
6. Transferuri între unități ale administrației publice	23.018	26.780	24.624	106,9	91,9
7. Alte transferuri	920	1.450	1.206	131,1	83,2
8. Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	442.605	462.342	171.512	38,8	37,1
9. Asistență socială	62.164	67.551	65.420	105,2	96,8
10. Alte cheltuieli	7.122	8.012	7.647	107,4	95,4
11.Cheltuieli de capital	68.468	97.127	75.108	109,7	77,3
12. Operațiuni financiare	14.381	23.499	23.319	162,2	99,2
13. Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	-21	-247	-1.153	5490,5	466,8
CHELTUIELI-TOTAL	973.984	1.060.008	727.336	74,7	68,6

Din datele prezentate rezultă că execuția bugetară înregistrată la 31.12.2013 este de 68,6% la partea de cheltuieli, plățile efectuate în anul 2013 fiind mai mici atât față de nivelul prevederilor inițiale, cu 246.648 mii lei, cât și față de prevederile definitive, cu 332.672 mii lei.

Neefectuarea cheltuielilor la nivelul bugetat se datorează în principal neîncasării veniturilor prognozate din sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări, care așa cum am precizat anterior, a înregistrat cel mai redus nivel de încasare (41,2%).

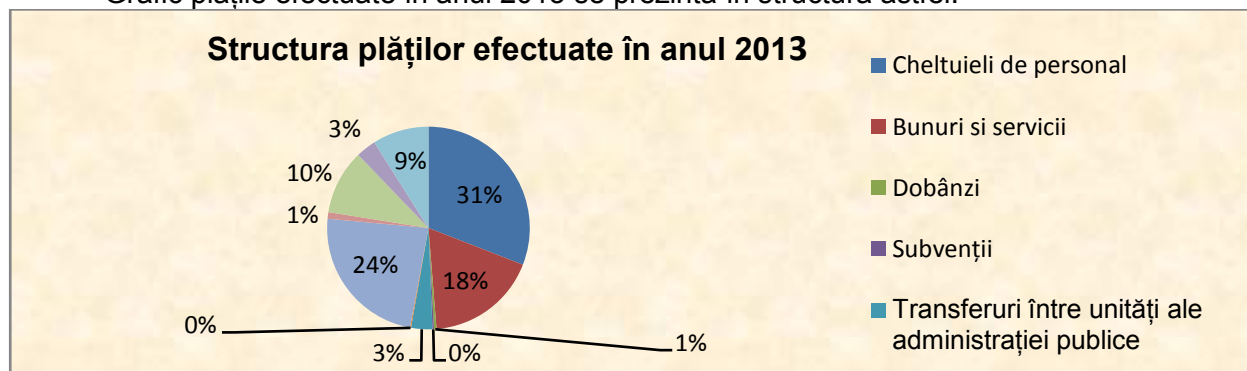
Analizând pe titluri execuția bugetară se remarcă nivelul variabil înregistrat, cu valori de 99% în cazul subvențiilor, a operațiunilor financiare și a cheltuielilor de personal, și de peste 90% în cazul cheltuielilor cu bunuri și servicii și a celor cu asistența socială.

Nivelul cel mai scăzut al plăților efectuate, raportat la prevederile bugetare definitive, a fost înregistrat la categoria „proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile” 37,1% și la categoria „cheltuieli de capital”, 77,3%.

Analizate după natura și conținutul lor economic se constată că în total cheltuielilor ponderea o au plățile pentru „Cheltuieli de personal”, cu 31%, urmate de cele pentru „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile”, cu 24% și cele pentru bunuri și servicii cu 18%

În anul 2013 plățile pentru cheltuieli de capital au reprezentat 10% din totalul plăților efectuate.

Grafic plățile efectuate în anul 2013 se prezintă în structură astfel:

I. Prezentarea rezultatelor acțiunilor de audit/control desfășurate la nivelul județului

1. Informații relevante cu privire la rezultatele acțiunilor de audit/control

Aferent domeniului finanțelor publice locale programul de activitate al Camerei de Conturi Bistrița-Năsăud pentru anul 2014, aprobat de Plenul Curții de Conturi a României, a cuprins un număr de **52 acțiuni**, structurate astfel:

▪ **22 acțiuni de audit financiar** asupra conturilor de execuție bugetară întocmite la 31.12.2013, realizate la 22 ordonatori principali de credite ai bugetului local (UAT Județul Bistrița - Năsăud, UAT Municipiul Bistrița, UAT Orașul Năsăud și 19 UAT comunale) împreună cu 53 ordonatori terțiari de credite la care, în conformitate cu prevederile pct. 260 din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, s-a verificat modul de fundamentare și utilizare a transferurilor de fonduri publice (**s-au întocmit 22 rapoarte de audit financiar însoțite de 22 procese verbale de constatare, 25 note de constatare și 21 note unilaterale întocmite conform pct.260 RODAS**).

▪ **6 acțiuni de control** coordonate de Departamentul VI privind modul de utilizare a fondurilor bănești destinate achizițiilor publice de bunuri și servicii și efectuării cheltuielilor de capital din bugetele locale, la: Colegiul Național "Andrei Mureșanu" Bistrița, Colegiul Național "Liviu Rebreanu" Bistrița, Colegiul Tehnic "Grigore Moisil" Bistrița, Liceul de artă "Corneliu Baba" Bistrița, Școala gimnazială nr.3 "Avram Iancu" Bistrița și Școala Gimnazială nr.4 Bistrița (**s-au întocmit 4 rapoarte de control și 2 note unilaterale**).

▪ **5 acțiuni de control** privind situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al unităților administrativ - teritoriale de către societăți sau regii autonome de interes local/societăți comerciale cu capital integral sau majoritar al unităților administrativ - teritoriale, la: Ocolul Silvic Valea Șieului, Ocolul Silvic Plaiurile Heniului, Ocolul Silvic Tihuța Colibița, Ocolul Silvic Izvorul Someșului, Ocolul Silvic Maieru (**s-au întocmit 2 rapoarte de control, 3 acțiuni fiind în curs de desfășurare**);

▪ **2 acțiuni de control** privind gradul de îndatorare a bugetului local, a destinației și modului de utilizare a împrumuturilor, la U.A.T.O. Sângeorz-Băi și U.A.T.C. Livezile (**s-au întocmit 2 rapoarte de control și 2 note unilaterale**);

▪ **1 acțiune de control operativ** la Liceul de muzică "Tudor Jarda" Bistrița (**s-a întocmit 1 raport de control**).

▪ **2 acțiuni de audit al performanței** privind gestionarea fondului forestier aparținând unităților administrativ-teritoriale, la Ocolul Silvic Comunal Romuli și Ocolul Silvic Dealu Negru (**s-au întocmit 2 rapoarte de audit al performanței și 1 proces-verbal de constatare**).

▪ **3 acțiuni de audit al performanței** coordonate de Departamentul VI, cu privire la eficiența și eficacitatea concesiunii și închirierii bunurilor aparținând domeniului public și privat al UAT - urilor pe perioada 2010-2013, la U.A.T.M. Bistrița, U.A.T.O. Năsăud și U.A.T.C. Lechința (**s-au întocmit 3 rapoarte de audit al performanței, 2 procese-verbale de constatare și 1 nota de constatare**);

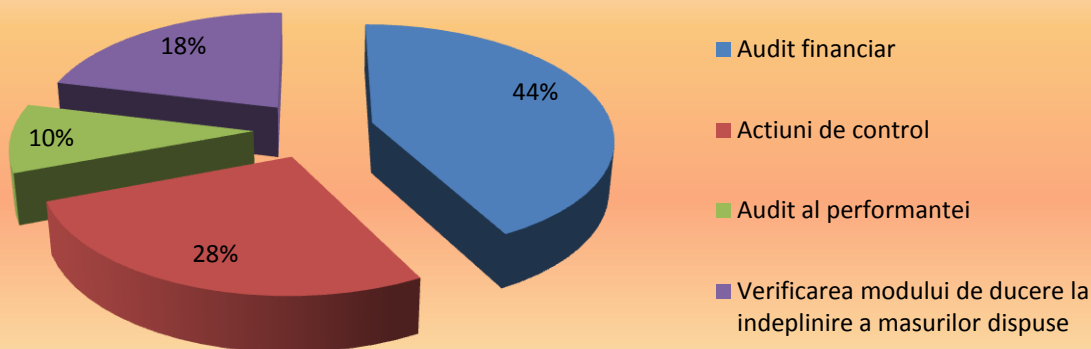
▪ **11 acțiuni de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor** dispuse prin decizii (**s-au întocmit 5 procese-verbale de constatare, 4 note unilaterale și 2 rapoarte de follow - up**).

Sintetic situația acțiunilor planificate și realizate, tipurile de acte de control întocmite și deciziile emise în anul 2014 se prezintă astfel:

	Total	Audit financiar	din care: Acțiuni de control	Audit al performanței
1.Acțiuni desfășurate la nivelul județului	52	22	25	5
2.Certificate de conformitate	-	-	-	-
3.Rapoarte de control/audit	49	22	22	5
4.Procese verbale de constatare	25	22	-	3
5.Note de constatare	25	24	-	1
6.Decizii emise	29	17	9	3
7.Măsuri dispuse prin decizii	196	142	34	20

Grafic situația acțiunilor planificate și realizate prezintă astfel:

Situația acțiunilor planificate și realizate în anul 2014

Precizăm că în totalul acțiunilor de control realizate 14 acțiuni sunt de control și 11 sunt verificări privind modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii.

Din datele prezentate rezultă că misiunile de audit financiar dețin ponderea în totalul misiunilor efectuate în anul 2014, cu 44%, acțiunile de control reprezintă 28%, acțiunile de audit al performanței 10%, iar verificarea modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii 18%.

Urmare desfășurării celor **22 acțiuni de audit financiar**, în toate cazurile au fost constatate abateri de la legalitate și regularitate, drept pentru care, în rapoartele de audit, au fost exprimate **20 opinii contrare (adverse)** și **2 opinii cu paragraf de evidențiere a unui aspect** asupra situațiilor financiare auditate, nefiind acordat nici un certificat de conformitate.

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, în urma valorificării constatărilor consemnate în actele de audit/control încheiate până la data întocmirii prezentului raport, au fost emise **29 decizii**, prin care au fost dispuse **196 măsuri** care vizează:

- stabilirea, înregistrarea și încasarea veniturilor suplimentare identificate în timpul misiunilor de audit;
- îndeplinirea de către conducerea entităților auditate/controlate a obligației de a stabili întinderea prejudiciului și de a dispune măsuri pentru recuperarea acestuia;
- înlăturarea neregulilor constatate în activitatea financiar-contabilă sau fiscală.

La data încheierii prezentului raport, sunt în curs de valorificare sau de desfășurare 8 acțiuni de audit/control pentru: U.A.T.O. Năsăud, U.A.T.C. Zagra, U.A.T.C. Josenii - Bîrgăului, U.A.T.C. Mărișelu, U.A.T.C. Prundu - Bîrgăului, Ocolul Silvic Maieru, Ocolul Silvic Izvorul Someșului RA Șanț și Ocolul Silvic Tihuța-Colibița.

Conducerile instituțiilor controlate/auditate au formulat contestații în legătură cu 8 măsuri cuprinse în 4 decizii. Raportat la numărul total al măsurilor dispuse, cele contestate reprezintă 4%, rezultând că abaterile consemnate în actele de control/audit au fost fundamentate și argumentate temeinic, iar conducerea entităților auditate și-a însușit deficiențele constatate, asumându-și responsabilitatea pentru înlăturarea abaterilor și luarea măsurilor pentru respectarea cadrului legal aplicabil.

Comisiile de soluționare a contestațiilor constituite la nivelul Camerei de Conturi Bistrița-Năsăud au analizat contestațiile la 2 decizii cuprinzând 5 măsuri contestate, care au fost respinse în totalitate, iar 2 contestații cuprinzând 3 măsuri, au fost transmise spre soluționare Comisiei de soluționare a contestațiilor constituite la nivelul departamentului VI (U.A.T.M. Bistrița și Școala Gimnazială nr.4 Bistrița). Prin încheierile pronunțate, nr.153/27.08.2014 și nr.156/28.08.2014, comisiile de analiză și soluționare a contestațiilor au respins în totalitate cele 2 contestații formulate de către conducerile entităților verificate.

2. Informații privind categoriile de entități verificate la nivelul județului

În aria de competență a Camerei de Conturi Bistrița-Năsăud se află un număr de 207 entități, din care 63 entități sunt ordonatori principali de credite ai unităților administrativ-teritoriale, 128 sunt ordonatori terțiari de credite de subordonare locală, 11 regii autonome de interes local și 5 societăți comerciale cu capital integral sau majoritar al unităților administrativ-teritoriale.

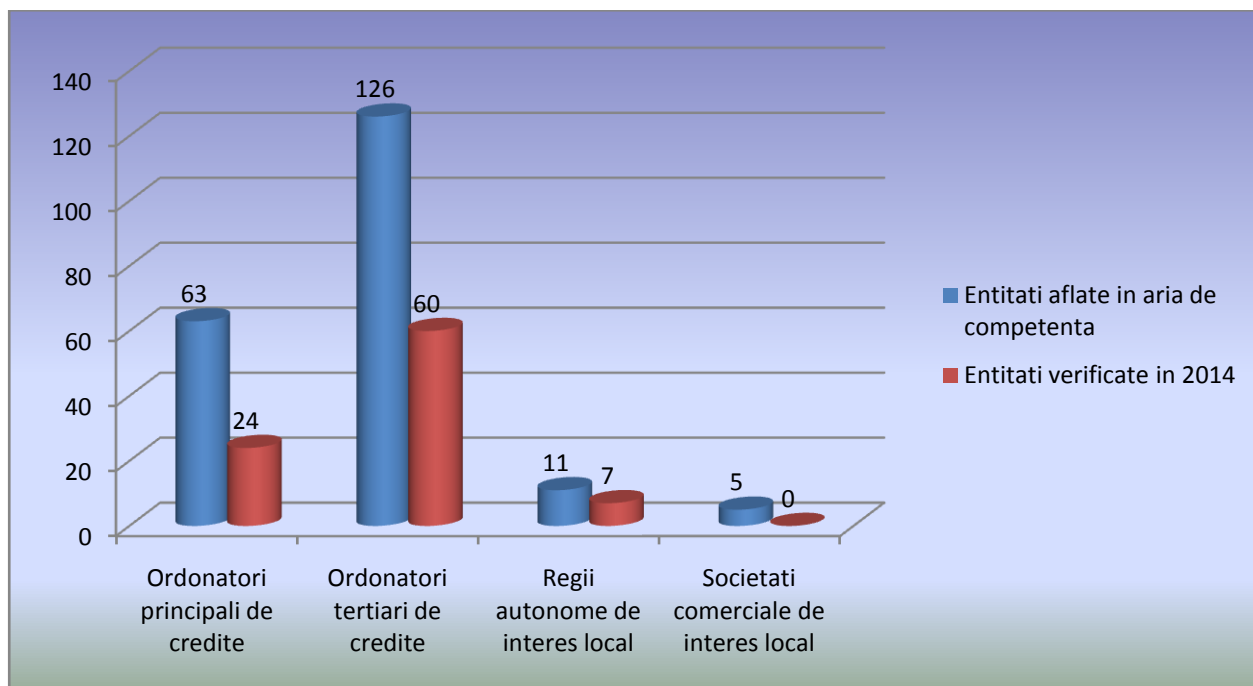
În anul 2014, Camera de Conturi Bistrița-Năsăud a planificat și efectuat misiuni de audit financiar, audit de conformitate (control) și audit de performanță la un număr de 91 de entități publice de interes local, respectiv 43,9% din totalul entităților existente în aria de competență.

Pe tipuri de entități ponderea entităților verificate în totalul celor existente la nivelul județului Bistrița-Năsăud este de 38,1% în cazul ordonatorilor principali de credite, 46,9% în cazul ordonatorilor terțiari de credite și 63,6% în cazul regiilor autonome de interes local, fiind îndeplinite premisele respectării cerinței din metodologia de elaborare, modificare și urmărire a realizării programului de activitate, de cuprindere în acțiuni de verificare a tuturor entităților, cel puțin odată la 3 ani.

Situația entităților verificate, pe categorii, este prezentată în tabelul și graficul de mai jos:

Categoriile de entități verificate la nivelul unităților administrativ-teritoriale	Entități existente	Entități verificate	%
1.Ordonatori de credite la nivelul unităților administrativ-teritoriale, din care:	191	84	43,9
1.1. ordonatori principali de credite, din care:	63	24	38,1
- consilii județene	1	1	100
- municipii	1	1	100
- orașe	3	2	66,7
- comune	58	20	34,5
1.2. ordonatori secundari de credite	-	-	-
1.3. ordonatori terțiari de credite, din care:	128	60	46,9
- verificați prin acțiune distinctă	x	7	x
- verificați odată cu ordonatorul principal de credite	x	53	x
2. Regii autonome de interes local	11	7	63,6
3. Societăți comerciale de interes local	5	-	
4.Alte entități	-	-	-
TOTAL	207	91	43,9

Grafic situația comparativă a entităților aflate în aria de competență a Camerei de Conturi Bistrița-Năsăud și a celor verificate în anul 2014 se prezintă astfel:

3.Structura și sumele estimate ale abaterilor constatate

Rezultatele activității desfășurate de către Camera de Conturi Bistrița-Năsăud în anul 2014, urmare misiunilor de audit financiar, audit de conformitate (control) sau a acțiunilor de audit al performanței, la entitățile finanțate din bugetele locale ale unităților administrativ teritoriale de pe raza județului Bistrița-Năsăud sau aflate în subordinea acestora, sunt consemnate în rapoartele de audit și control întocmite de către auditorii publici externi, care cuprind constatări privind abaterile de la legalitate și regularitate cauzatoare, sau nu, de prejudicii, precum și cazurile de nerespectare a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale.

Structura și valoarea abaterilor financiar-contabile și a abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, prin care s-au identificat venituri suplimentare, respectiv care au determinat producerea de prejudicii, se prezintă sintetic în tabelul de mai jos:

Mii lei

	Estimări abateri constatate	Accesorii	Total estimări
1.Venituri suplimentare	2.906	2.515	5.421
2.Prejudicii	2.437	302	2.739
3.Abateri financiar-contabile	173.078	0	173.078
Total sume	178.421	2.817	181.238

În urma derulării acțiunilor de audit/control la nivelul celor 91 de entități publice locale, au fost constatate **nereguli și abateri de la legalitate și regularitate, cu o valoare totală estimată la 181.238 mii lei**, din care:

Abateri de la legalitate și regularitate generatoare de **venituri suplimentare**, cuvenite bugetelor publice, în valoare de **5.421 mii lei**, din care s-a încasat operativ suma de 280 mii lei;

✚ Abateri de la legalitate și regularitate care au condus la prejudicierea bugetelor locale cu suma de **2.739 mii lei**, din care s-a recuperat operativ suma de 137 mii lei;

✚ Erori/abateri financiar-contabile, cuantificate la valoare de **173.078 mii lei**.

4.Sumele estimate ale abaterilor constatate la nivelul entităților verificate

Sumele estimate ale abaterilor constatate la nivelul entităților verificate în anul 2014 se prezintă conform datelor prezentate în tabelul următor:

mii lei

	Venituri suplimentare	Prejudicii	Abateri financiar contabile
1. UATJ Bistrița-Năsăud	27	0	1.726
- Activitatea proprie	27	0	0
- Ordonatorul terțiar din subordine „Direcția Generală pentru Asistență Socială și Protecția Copilului”			
	0	0	1.726
2.UATM Bistrița	743	6	3.701
- Activitatea proprie	743	0	3.701
- Ordonatorul terțiar Direcția de Servicii Publice	0	6	0
3.UATO Sângeorz-Băi	4	816	-
- Activitatea proprie	4	816	-
4.UATO Năsăud	37	-	79
- Activitatea proprie	37	-	79
5.U.A.T.C. Budacu de Jos	43	34	0
- Activitatea proprie	43	34	0
6.U.A.T.C. Cetate	28	0	22.473
- Activitatea proprie	28	0	22.473
7.U.A.T.C. Dumitrița	23	0	38
- Activitatea proprie	23	0	8
- Ordonatorul terțiar Școala gimnazială Dumitrița	0	0	2
- Ordonatorul terțiar Școala gimnazială Budacu de Sus	0	0	28
8. U.A.T.C. Dumitra	0	0	0
9. U.A.T.C. Feldru	68	378	1.334
-- Activitatea proprie	68	40	459
- Ordonatorul terțiar din subordine Liceul tehnologic Feldru	0	334	875
- Ordonatorul terțiar din subordine Școala generală “Gavril Istrate” Nepos	0	4	0
10. U.A.T.C. Galații Bistriței	0	13	0
- Activitatea proprie	0	13	0
11. U.A.T.C. Josenii - Bîrgăului	117	71	1.388
- Activitatea proprie	117	71	858
- Ordonatorul terțiar Școala gimnazială Josenii - Bîrgăului	0	0	530
12. U.A.T.C. Lechința	120	33	0
- Activitatea proprie	110	15	0
- Ordonatorul terțiar din subordine Liceul Tehnologic Lechința	10	18	0
13. U.A.T.C. Livezile	0	52	320
- Activitatea proprie	0	52	320
14. U.A.T.C. Ilva Mare	446	0	69
- Activitatea proprie	446	0	69
15. U.A.T.C. Ilva Mică	43	101	6
- Activitatea proprie	43	101	6
16. U.A.T.C. Maieru	9	13	4.733

- Activitatea proprie	9	9	4.733
- Ordonatorul terțiar Liceul Tehnologic „Liviu Rebreanu”	0	3	0
- Ordonatorul terțiar Școala Gimnazială „Iustin Ilieșiu” Anieș	0	1	0
17. U.A.T.C. Măgura Ilvei	433	55	22
- Activitatea proprie	433	55	22
18. U.A.T.C. Mărișelu	17	0	0
- Activitatea proprie	17	0	0
19. U.A.T.C. Nușeni	110	7	4
- Activitatea proprie	110	0	4
- Ordonatorul terțiar de credite Școala gimnazială Nușeni	0	7	0
20. U.A.T.C. Prundu Bîrgăului	549	10	0
- Activitatea proprie	549	10	0
21. U.A.T.C. Rebra	374	9	204
- Activitatea proprie	374	4	204
Ordonatorul terțiar Școala Gimnazială nr. 1 Rebra	0	5	0
22. U.A.T.C. Spermezeu	473	24	1.962
- Activitatea proprie	473	24	1.962
23. U.A.T.C. Șieu-Măgheruș	0	81	84
- Activitatea proprie	0	81	84
24. U.A.T.C. Zagra	96	-	527
- Activitatea proprie	96	-	138
- Ordonatorul terțiar Școala gimnazială Zagra	-	-	389
25. Colegiul Național ”Andrei Mureșanu” Bistrița *	0	0	0
26. Colegiul Național ”Liviu Rebreanu” Bistrița *	0	0	0
27. Colegiul Tehnic ”Grigore Moisil ” Bistrița	0	62	0
28. Liceul de artă ”Corneliu Baba” Bistrița	0	84	0
29. Liceul de muzică ”Tudor Jarda” Bistrița	2	35	802
30. Școala gimnazială nr.3 ”Avram Iancu ,, Bistrița	0	3	1.609
31. Școala gimnazială nr.4 Bistrița	0	30	0
32.Ocolul Silvic Comunal Romuli	9	0	131.345
33.Ocolul Silvic Dealu Negru	-	-	-
34.Ocolul Silvic Valea Șieului	161	0	0
35.Ocolul Silvic Plaiurile Heniului	131	0	234
36.Ocolul Silvic Tihuța Colibița Prundu Bîrgăului	483	536	384
37.Ocolul Silvic Izvorul Someșului Șanț	219	287	-
38.Ocolul Silvic Maieru RA	656	-	34
Total sume	5.421	2.739	173.078

*La Colegiul Național ”Andrei Mureșanu” și Colegiul Național ”Liviu Rebreanu” urmare controalelor efectuate nu au fost constatate abateri de la legalitate și regularitate, fiind întocmite note unilaterale

**Acțiunile de control privind situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale de către societăți sau regii autonome de interes local/societăți comerciale cu capital integral sau majoritar al unităților administrativ-teritoriale, care se desfășoară la Ocolul Silvic Tihuța Colibița, Ocolul Silvic Izvorul Someșului și Ocolul Silvic Maieru se află în procedura de valorificare.

II. Obiectivele urmărite și principalele constatări rezultate din acțiunile de audit/control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

A. Cu privire la acțiunile de audit financiar

În cazul misiunilor de audit financiar obiectivul general urmărit la unitățile administrativ - teritoriale și la instituțiile publice din subordinea acestora este acela de a obține o asigurare

rezonabilă asupra faptului că:

- situațiile financiare auditate nu conțin denaturări semnificative ca urmare a unor abateri sau erori, permițând astfel să se exprime o opinie cu privire la măsura în care acestea sunt întocmite de către entitate în conformitate cu cadrul legal de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de entitatea respectivă;

- modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ - teritoriale, precum și execuția bugetului de venituri și cheltuieli al entității verificate sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea verificată și respectă principiile legalității, regularității, economicității eficienței și eficacității.

În contextul obiectivului general urmărit, auditorii publici externi au exprimat „**opinie contrară**” (**adversă**) în 20 de cazuri, iar în 2 cazuri a fost exprimată „**opinie cu paragraf de evidențiere a unui aspect**”, ceea ce scoate în evidență încălcări frecvente ale legislației din domeniul constituirii, administrării și utilizării finanțelor publice locale.

Numărul mare de nereguli consemnate în actele de audit și control denotă serioase disfuncționalități în sistemul finanțelor publice locale, generate de multiple cauze, atât interne, cât și externe, din care amintim: personal insuficient pregătit profesional; salarizarea neatractivă din administrația locală pentru personalul calificat, neorganizarea și neimplementarea controalelor interne în unitățile administrativ-teritoriale.

Structurate pe obiectivele specifice urmărite în acțiunile de verificare, auditorii publici externi au semnalat în rapoartele întocmite, disfuncționalități la nivelul unităților administrativ - teritoriale, identificând și cauzele pe fondul cărora se produc abaterile, din care prezentăm în continuare cele mai semnificative.

a) Elaborarea și fundamentarea proiectului de buget pe anul 2013, precum și autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse bugetului aprobat

Obiectivele urmărite cu ocazia misiunilor de audit financiar au avut în vedere:

- elaborarea și fundamentarea proiectului de buget;
- legalitatea, necesitatea și oportunitatea modificărilor aduse bugetului inițial aprobat;
- efectuarea virărilor de credite bugetare pe subdiviziunile clasificăției bugetare;
- organizarea evidenței programelor, inclusiv a indicatorilor aferenți acestora.

Principalele abateri identificate cu ocazia auditurilor financiare efectuate asupra conturilor de execuție ale bugetelor locale pe anul 2013, la acest obiectiv, au fost:

- Fundamentarea defectuoasă a prevederilor bugetare la categoria de venituri din impozite și taxe locale, fără constatarea și inventarierea materiei impozabile și a bazei de impozitare, abatere ce a condus la înscrierea în buget la partea de prevederi a unor valori nefundamentate și necorelate cu situația reală a materiei impozabile (*U.A.T.C. Feldru, U.A.T.C. Maieru, U.A.T.C. Ilva-Mică, U.A.T.C. Dumitrița*).

- Neconstituirea fondului de rezervă bugetară de până la 5% din totalul cheltuielilor, la dispoziția consiliului local (*U.A.T.C. Budacu de Jos, U.A.T.C. Lechința, U.A.T.C. Ilva Mare*);

- Nu au fost întocmite, prezentate spre aprobare și aprobate în Consiliul local execuțiile trimestriale ale bugetelor locale pentru secțiunile de funcționare și dezvoltare, în vederea redimensionării cheltuielilor în raport cu gradul de colectare a veniturilor și pentru a preveni înregistrarea de arierate la sfârșitul exercițiului financiar (la 31.12.2013 la nivelul unităților administrative-teritoriale din județul Bistrița-Năsăud s-au înregistrat arierate în sumă de 6.131,8 mii lei). Abaterea s-a constatat la majoritatea unităților administrativ-teritoriale verificate (*U.A.T.C. Feldru, U.A.T.C. Ilva Mică, U.A.T.C. Josenii Bîrgăului, U.A.T.C. Maieru, U.A.T.C. Măgura Ilvei, U.A.T.C. Rebra, U.A.T.C. Spermezeu, U.A.T.C. Zagra, U.A.T.O. Năsăud*).

Abaterile menționate s-au datorat în general necunoașterii normelor legale privind elaborarea și fundamentarea proiectelor bugetelor locale, neaplicării corespunzătoare a principiilor și regulilor bugetare în elaborarea proiectului de buget, precum și a neimplicării personalului de specialitate în elaborarea și prezentarea spre aprobare consiliului local a execuțiilor trimestriale.

b) Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

La acest obiectiv s-au avut în vedere următoarele: modul de organizare și conducere a contabilității în conformitate cu prevederile legale, înregistrarea veniturilor și a cheltuielilor pe structura clasificăției bugetare, respectarea cadrului legal aplicabil unităților auditate în legătură cu modul de organizare și ținerea la zi a evidenței patrimoniului, a concordanței datelor înregistrate în evidența tehnico-operativă cu cele din evidența financiar-contabilă și cu cele preluate în bilanțele de verificare și înscrise în situațiile financiare, încheierea exercițiului bugetar și realitatea, exactitatea operațiunilor financiar-contabile efectuate în bilanțurile contabile și conturile anuale de execuție bugetară.

În principal, neregulile financiar-contabile constatate se referă la neînregistrarea unor bunuri în evidența contabilă și tehnico - operativă, înregistrări contabile eronate, neconforme cu normele de aplicare a planului de conturi, fiind constatate frecvente cazuri în care valoarea terenurilor aparținând domeniului public sau privat al unităților administrativ –teritoriale nu a fost înregistrată în contabilitate și implicit în situațiile financiare.

În aceste condiții situațiile financiare întocmite de entitățile auditate la 31.12.2013 sunt denaturate și nu oferă o prezentare exactă și reală a patrimoniului entităților, valoarea totală estimată a abaterilor la nivelul unităților administrativ-teritoriale fiind de **172.660 mii lei**.

Exemplificăm următoarele tipuri de abateri constatate:

- Neînregistrarea în contabilitate a tuturor operațiunilor de intrare/ieșire a unor bunuri din patrimoniu (bunuri imobile, investiții în curs, materiale de natura obiectelor de inventar, active fixe primite ca donații, sponsorizări sau cu titlu gratuit, creanțe bugetare restante, garanții materiale, etc.) sau a altor operațiuni patrimoniale (*U.A.T.C. Cetate, U.A.T.C. Feldru, U.A.T.C. Spermezeu, U.A.T.C. Maieru*);

În cazul *U.A.T.C. Cetate* s-a constatat că nu au fost înregistrate în evidența contabilă 1.855 ha terenuri cu vegetație forestieră și pășune aparținând domeniului public, în valoare de 22.443 mii lei;

În cazul *U.A.T.C. Spermezeu* s-a constatat înregistrarea eronată a diferențelor din reevaluarea construcțiilor, fapt ce a condus la denaturarea situațiilor financiare, întocmite la 31.12.2013, cu 1.773 mii lei.

- Existența de plăți restante și arierate la data de 31.12.2013 fără înregistrarea acestora în evidența contabilă și în situațiile financiare, abateri în valoare de 189 mii lei constatată la *U.A.T.C. Spermezeu*.

- Neînregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor economice în momentul efectuării lor, conform principiului contabilității de angajamente, respectiv înregistrarea unor venituri/cheltuieli doar pe măsura încasării/plății acestora și/sau neînregistrarea tuturor veniturilor bugetare. În cazul *DGASPC Bistrița-Năsăud*, în evidența contabilă nu sunt stabilite, evidențiate și urmărite la încasare veniturile din contribuția persoanelor asistate, fiind înregistrate în contabilitate numai sumele încasate, nu și sumele datorate, valoarea abaterii fiind de 231 mii lei.

- Înregistrarea eronată în evidența contabilă și fiscală a creanțelor bugetului local provenind din impozitul pe mijloacele de transport și reflectarea eronată în situațiile financiare întocmite la 31.12.2013, la *U.A.T.M. Bistrița*;

- Menținerea nejustificată în evidența contabilă și în evidența analitică pe plătitor a obligațiilor de plată datorate de contribuabilii care au fost radiați din evidențele Oficiului Registrului Comerțului, la *U.A.T.C. Șieu-Măgheruș*;

- Neconcordanțe între datele înregistrate în evidența fiscală și cele consemnate în evidența contabilă, la *U.A.T.C. Zagra*.

- Neanalizarea componenței soldurilor conturilor la finele anului, astfel că în unele conturi se regăsesc valori care nu corespund conținutului economic, conducând la denaturarea situației reale a patrimoniului prezentată în situațiile financiare.

La *U.A.T.C. Feldru* nu a fost înregistrată în patrimoniul public valoarea obiectivelor de investiții puse în funcțiune, în baza proceselor-verbale de recepție la terminarea lucrărilor, fiind eronat menținute în conturilor de active fixe corporale în curs de execuție bunuri în valoare de 459 mii lei.

- Neînregistrarea sau înregistrarea eronată în evidența contabilă a unităților școlare auditate a provizioanelor pentru litigii aferente drepturilor salariale stabilite prin sentințe judecătorești. Din verificarea modului de înregistrare în evidența contabilă a exactității sumelor prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului didactic, a rezultat că nu au fost calculate și înregistrate în evidența contabilă, în conturile: 151.01.03 - „Provizioane pentru litigii din drepturi salariale câștigate în instanță sub 1 an” și 151.02.03 - „Provizioane pentru litigii din drepturi salariale câștigate în instanță peste 1 an” sumele prevăzute prin hotărâri judecătorești definitive pronunțate în anul 2013, devenite executorii până la data de 31.12.2013, a căror plată se va efectua eșalonat (*U.A.T.C. Josenii - Bîrgăului, U.A.T.C. Zagra, U.A.T.C. Feldru, U.A.T.C. Maieru*).

- Înregistrarea eronată, ca și obiecte de inventar a unor active necurente și denaturarea, în acest fel, a situațiilor financiare întocmite la data de 31.12.2013; abaterea regăsindu-se la *U.A.T.C. Ilva Mare* la o valoare de 53 mii lei.

- Necalcularea, neînregistrarea în contabilitate și neraportarea prin situațiile financiare a valorii amortizării activelor fixe; abatere regăsită la *U.A.T.C. Zagra și Școala gimnazială "Nicolae Drăganu" Zagra*, cu o valoare de 118 mii lei.

- Nerespectarea prevederilor legale privind organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale prin neevidențierea acestora în conturi în afară bilanțului, cont 8060 "Credite bugetare aprobate", cont 8066 "Angajamente bugetare" și cont 8067 "Angajamente legale" (*Școala gimnazială Nușeni, Școala gimnazială Vița, Școala gimnazială Șieu Măgheruș*).

- Nerespectarea normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la 31 decembrie 2013, la *Școala gimnazială "Nicolae Drăganu" Zagra*, respectiv necompletarea în bilanțul contabil a coloanei "*Sold la începutul anului*", ci doar a coloanei "*Sold la sfârșitul perioadei*" și neprezentarea activelor fixe necurente deținute de entitate și evidențiate în listele de inventariere întocmite.

Abaterile menționate s-au datorat în principal pregătirii profesionale necorespunzătoare a personalului unităților administrativ-teritoriale cu atribuții pe linia conducerii contabilității, necunoașterea prevederilor legale în domeniul financiar-contabil sau interpretarea eronată a unor prevederi legislative, lipsa cunoștințelor în domeniul informatic, lipsa unor proceduri de lucru formalizate în domeniul activității financiar – contabile, dar și neorganizării și nefuncționării formelor de control intern și audit intern.

c) Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern (inclusiv audit intern) la entitățile auditate

În cazul misiunilor de audit financiar asupra conturilor de execuție bugetară la entitățile auditate un obiectiv avut în vedere a fost evaluarea sistemelor de control și audit intern ca instrumente ale conducerii entităților care să asigure prevenirea, detectarea și corectarea erorilor în legătură cu gestionarea necorespunzătoare a patrimoniului, utilizarea nelegală a fondurilor, respectiv, nerespectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate.

Pentru înțelegerea modului în care este proiectat și funcționează în practică sistemul de control intern, au fost utilizate de echipele de audit informațiile completate de entități în chestionarul privind evaluarea sistemului de control intern și chestionarele privind evaluarea sistemului contabil și a sistemului informatic.

Pe baza datelor și informațiilor rezultate din aceste chestionare verificate și a probelor de audit obținute auditorii publici externi au concluzionat dacă nu se pot baza pe sistemele de control și audit intern existente în entitățile auditate.

Din totalul de 22 misiuni de audit financiar realizate în anul 2014 la unitățile administrativ-teritoriale, în **18 cazuri** s-a constatat nerespectarea în totalitate a prevederilor OG nr.119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv și ale OMFP nr.946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial, cuprinzând standardele de control intern/managerial la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control intern/managerial, fiind acordate: **4** calificative "**bine**", **7** calificative "**satisfăcător**" ("**parțial conform**") și **11** calificative "**nesatisfăcător**" ("**neconform**").

Abaterile constatate în urma acțiunilor efectuate au scos în evidență faptul că acestea se datorează în special disfuncționalităților existente în organizarea și exercitarea controlului intern, cât și faptului că acesta nu funcționează la un nivel care să asigure realizarea veniturilor bugetare și gestionarea acestora în condiții de legalitate, regularitate și maximă eficiență.

Exemplificăm următoarele tipuri de abateri:

- Neimplementarea și neexercitarea în totalitate a formelor sistemului de control intern /managerial, nestabilirea unor politici și proceduri de control pentru protejarea entităților împotriva fraudelor, pierderilor, neregularităților și erorilor în vederea administrării fondurilor publice în mod economic, eficient și eficace. Ne referim la faptul că, în general, nu au fost elaborate și dezvoltate sisteme de control managerial, care să cuprindă proceduri formalizate pe activități și să includă obiectivele, acțiunile, responsabilitățile, termenele și sarcinile, pentru fiecare salariat al entității. Lipsa procedurilor proprii de control intern a determinat evaluarea de către auditori a unui risc de control ridicat și implicit extinderea procedurilor de audit efectuate.

- Neexercitarea sau exercitarea formală a controlului financiar preventiv asupra tuturor operațiunilor care afectează fondurile publice și/sau patrimoniul public al unor entități, ceea ce duce la imposibilitatea realizării obiectivelor acestui tip de control, respectiv acela de a identifica proiectele de operațiuni care nu respectă condițiile de legalitate și regularitate.

Urmare verificărilor efectuate, s-a constatat că operațiunile care au afectat fondurile publice, de regulă, poartă viza de control financiar preventiv, dar cu toate acestea, nu întrunesc condițiile de legalitate necesare efectuării lor, în multiple cazuri, certificarea realității, regularității și legalității datelor din documente fiind formală.

Una din cauzele principale ale organizării și exercitării în mod deficitar a controlului financiar preventiv este lipsa personalului de specialitate și slaba calificare a acestuia, în special în cazul unităților administrativ-teritoriale comunale, ceea ce a generat nerespectarea prevederilor legale în ceea ce privește separarea atribuțiilor de control preventiv de acelea de conducere a evidenței contabile sau de participare la efectuarea operațiunilor economico-financiare identificate.

- Neorganizarea compartimentului de audit intern în cadrul unităților administrativ-teritoriale comunale, situație în care conducerile entităților nu sunt asigurate cu privire la buna administrare a veniturilor și cheltuielilor publice, nu au posibilitatea perfecționării activităților proprii și nu sunt sprijinite în îndeplinirea obiectivelor lor printr-o abordare sistematică și metodică, care să le permită evaluarea și îmbunătățirea eficienței și eficacității sistemului de conducere bazat pe gestiunea riscului, a controlului și a proceselor de administrare.

Concluzia generală a auditorilor publici externi a fost aceea că activitățile de control intern organizate în cadrul unităților administrației publice locale sunt formale și nu și-au atins scopul pentru care acestea au fost instituite.

d) Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare, în cuantumul și la termenele stabilite de lege

Misiunile de audit desfășurate în anul 2014 la ordonatorii principali și terțiari de credite ai bugetelor locale au condus la identificarea unor abateri care au permis identificarea de **venituri suplimentare**, cuvenite bugetelor publice, în valoare totală de **4.063 mii lei** (inclusiv accesorii).

Principalele abateri constatate și consemnate în actele de control/audit care au generat **neevidențierea**, respectiv, **nerealizarea integrală și la termen a veniturilor** bugetelor locale ale unităților administrativ-teritoriale și a veniturilor proprii ale entităților subordonate acestora, se referă la:

- Nestabilirea, neevidențierea, neurmărirea și neîncasarea taxei pe clădiri datorate bugetului local în cazul clădirilor proprietate a unităților administrativ-teritoriale închiriate, abatere regăsită la U.A.T.M. Bistrița cu o valoare de 21 mii lei;

- Acordarea necuvenită de diminuări cu 10% sau 20% ale valorii impozabile a unor clădiri cu vechime de peste 30 de ani la care s-au executat lucrări de modernizare sau de extindere aparținând persoanelor fizice. Abaterile s-au identificat la U.A.T.C. Măgura Ilvei.

- Stabilirea eronată a impozitului pe teren intravilan ca urmare a nerespectării încadrării pe zone, aprobată prin hotărâre a consiliului local al U.A.T.C. Ilva Mică;

- Nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea veniturilor bugetelor locale, provenite din taxa pe teren datorată pentru suprafețele cu vegetație forestieră sau pășuni, proprietatea unităților administrativ-teritoriale, aflate în administrarea Ocoalelor silvice sau a Asociațiilor crescătorilor de animale, abatere cuantificată la 91 mii lei la U.A.T.C. Josenii Bîrgăului, 48 mii lei la U.A.T.C. Zagra, iar la U.A.T.C. Nușeni la 11 mii lei.

- Nedeclararea integrală în vederea impozitării a mijloacelor de transport deținute de persoanele fizice și juridice de pe raza comunei, abatere regăsită la majoritatea entităților verificate, cuantificată la 130 mii lei în cazul U.A.T.C. Rebra, 87 mii lei în cazul U.A.T.C. Lechința, 25 mii lei în cazul U.A.T.C. Ilva Mică, 21 mii lei la U.A.T.C. Spermezeu;

- Nerespectarea reglementărilor legale privind stabilirea și evidențierea impozitului pe mijloacele de transport din categoria autovehiculelor de transport marfă și combinații de autovehicule cu masa totală maximă autorizată egală sau mai mare de 12 tone, abatere cuantificată la 16 mii lei la U.A.T.C. Budacu de Jos și la U.A.T.C. Ilva Mică;

- Nu au fost calculate penalitățile pentru plata cu întârziere a chiriilor datorate de chiriași, conform prevederilor clauzelor contractuale, abatere cuantificată la 27 mii lei în cazul UATJ Bistrița-Năsăud, 16 mii lei la U.A.T.C. Cetate și 2 mii lei la U.A.T.C. Ilva Mică.

- Neîncasarea în termen a arendei pentru pășunile comunale arendate și necalcularea de penalități de întârziere conform clauzelor contractuale, abatere cuantificată la 424 mii lei în cazul U.A.T.C. Spermezeu;

- Neurmărirea, neînregistrarea în evidența contabilă și neîncasarea redevențelor/chiriilor aferente bunurilor proprii ale unităților administrativ-teritoriale concesionate/închiriate terților, abatere cuantificată la 238 mii lei în cazul U.A.T.C. Rebra;

- Necalcularea sau calcularea eronată de penalități de întârziere conform contractelor încheiate pentru neplata la termen a masei lemnoase facturate (U.A.T.C. Ilva Mare, U.A.T.C. Prundu Bîrgăului, U.A.T.C. Dumitrița);

- Nefacturarea, neevidențierea și neîncasarea cotei părți din tariful de gestionare a fondurilor cinegetice de la gestionarii care au încheiat cu ITRSV Cluj, contracte de gestionare a faunei de interes cinegetic, abatere regăsită la majoritatea unităților administrative-teritoriale auditate, din care menționăm: U.A.T.C. Zagra - 42 mii lei, U.A.T.C. Măgura-Ilvei - 34 mii lei, U.A.T.C. Spermezeu - 28 mii lei, U.A.T.C. Josenii Bîrgăului - 26 mii lei, U.A.T.C. Bistrița - 25 mii lei, U.A.T.C. Mărișelu - 17 mii lei, U.A.T.C. Ilva Mică - 13 mii lei, U.A.T.C. Cetate -12 mii lei, U.A.T.C. Ilva Mare -11 mii lei;

- Necalcularea, nedeclararea și nevirarea contribuției la fondul pentru mediu, reprezentând o cotă de 2% din veniturile realizate din vânzarea masei lemnoase, abatere cuantificată la 259 mii lei în cazul U.A.T.C. Prundu Bîrgăului, 102 mii lei la U.A.T.C. Măgura Ilvei;

- Nu a fost constituit fondul de accesibilizare a pădurilor, prin reținerea unui procent din valoarea masei lemnoase vândută și încasată, provenită din produse principale și accidentale, abatere cuantificată la 277 mii lei la U.A.T.C. Prundu Bîrgăului, 118 mii lei la U.A.T.C. Măgura Ilvei;

- Încheierea contractului de arendă și atribuirea în folosință gratuită a pășunilor comunale, contrar prevederilor legale, abatere cuantificată la 172 mii lei în cazul U.A.T.C. Măgura Ilvei și la 90 mii lei în cazul U.A.T.C. Nușeni;

- Păgubirea bugetului prin pierderile patrimoniale provenite din neurmărirea încasării veniturilor în termenele legale de prescripție;

- Scutirea nelegală de la plată a majorărilor de întârziere aferente bunurilor aparținând U.A.T.O. Năsăud concesionate unei persoane fizice, în valoare de 24 mii lei;

- Nepunerea în aplicare, de către compartimentele de specialitate ale autorităților publice locale, în mod succesiv sau concomitent, a tuturor procedurilor de executare silită reglementate prin Codul de procedură fiscală, abatere întâlnită la majoritatea unităților administrativ-teritoriale verificate;

- Nerespectarea prevederilor legale privind organizarea activității de inspecție fiscală și stabilirea obligațiilor fiscale ale contribuabililor, abatere regăsită la U.A.T.M. Bistrița, U.A.T.C. Dumitrița și U.A.T.C. Maieru.

Principalele cauze care au condus la apariția abaterilor cauzatoare de diminuarea veniturilor cuvenite bugetelor locale sunt: necunoașterea sau insuficienta aprofundare a legislației fiscale în domeniul impozitelor și taxelor locale, interpretarea eronată a unor prevederi din Codul fiscal și normele de aplicare a acestuia; lipsa procedurilor formalizate privind impunerea din oficiu în cazul nedeclarării de către contribuabil a materiei impozabile, neinventarierea masei

impozabile pentru a cunoaște în orice moment posibilele surse de venituri și pentru a avea o bază în fundamentarea părții de venituri a bugetului local, exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu de către persoanele cu atribuții de stabilire, impunere, colectare și control a impozitelor și taxelor locale, neverificarea realității datelor înscrise de contribuabili în declarațiile de impunere privind impozitul pe clădiri și terenuri, neorganizarea sau exercitarea formală a activității de control și audit intern.

Concluzia generală este că la nivelul unităților administrativ-teritoriale nu există încă un sistem performant de gestionare a finanțelor publice locale, volumul veniturilor bugetare proprii încasate nu exprimă potențialul real al comunităților locale, nivelul scăzut de încasare a veniturilor proprii fiind determinat atât de diminuarea posibilităților de plată ale contribuabililor persoane fizice, de creșterea numărului persoanelor juridice care au intrat în procedura insolvenței, cât și de deficiențele existente în procesul de administrare și de executare silită a creanțelor fiscale de către compartimentele de specialitate din cadrul primăriilor comunale. Deasemenea se remarcă dezinteresul ordonatorilor de credite de a urmări la încasare veniturile din alte surse, cum ar fi cele reprezentând cota parte convenită din tarifele de gestionare a fondurilor cinegetice organizate pe terenurile aparținând colectivităților locale.

e) Calitatea gestiunii economico-financiare

Acțiunile de control/audit, la unitățile administrativ-teritoriale, au scos în evidență existența unor abateri care au influențat calitatea gestiunii economico-financiare și care au condus, sau nu, la prejudicierea bugetelor locale.

Sinteza constatărilor care au influențat calitatea gestiunii economico-financiare, pe categorii de abateri, se prezintă astfel:

▪ **Nerespectarea prevederilor legale referitoare la administrarea și gestionarea patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale**, respectiv:

- necuprinderea în acțiunea de inventariere a tuturor elementelor de activ și de pasiv și/sau neîntocmirea documentelor de finalizare și valorificare a rezultatelor operațiunii de inventariere, abatere regăsită la U.A.T.C. Dumitrița, U.A.T.C. Maieru;
- existența unor terenuri situate în intravilanul și extravilanul localităților componente ale U.A.T.C. Dumitrița care nu figurează în domeniul public și privat al entității.

▪ **Nerespectarea prevederilor legale privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare în concordanță cu prevederile legii bugetare și cu destinația stabilită**, abatere concretizată în:

- Stabilirea eronată și plata fără bază legală a drepturilor salariale pentru angajații din cadrul aparatului de specialitate al primarului prevăzuți în echipe de proiecte finanțate din fonduri comunitare nerambursabile postaderare, abatere regăsită la U.A.T.C. Budacu de Jos și U.A.T.C. Galații Bistriței;

- Plata nelegală a drepturilor de asigurări sociale reprezentând indemnizație lunară acordată în baza prevederilor Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, unor persoane care beneficiau concomitent de aceeași indemnizație achitată și de Casa Județeană de Pensii Bistrița-Năsăud, abatere cuantificată la 21 mii lei la U.A.T.C. Budacu de Jos;

- Nestabilirea, neînregistrarea și nevirarea cotei de 0,1% și a cotei de 0,7%, datorate Inspectoratului de Stat în Construcții, abatere regăsită la U.A.T.C. Budacu de Jos.

▪ **Plăți peste normele, cotele sau baremurile aprobate, prețurile unitare și tarifele din devizele ofertă**, abatere concretizată în:

- Plăți nelegale, cu titlu de "cheltuieli de proiectare și inginerie" rezultate din acceptarea și decontarea unui tarif de proiectare, peste baremul impus prin HG nr.363/2010 privind aprobarea standardelor de cost pentru obiective de investiții finanțate din fonduri publice, în valoare de 40 mii

lei, la U.A.T.C. Josenii Bîrgăului;

- Angajarea și efectuarea unor cheltuieli nejustificate pentru obiective de investiții constând în cantități de lucrări prezentate în situațiile de lucrări decontate mai mari decât cantitățile stabilite de proiectant și decât cele din devizul ofertă, pentru cantitățile care depășesc nivelul din proiectul tehnic întocmit de proiectant neexistând documente justificative: dispoziție de șantier, avizul proiectantului, notă de comandă suplimentară;
 - Efectuarea de plăți nelegale pentru lucrări care nu respectă prevederile din proiectul tehnic și caietul de sarcini privind executarea sistemului de încălzire la Liceul tehnologic Feldru, fără avizul proiectantului, valoarea plăților nelegale fiind de 267 mii lei;
 - Au fost achitate materiale la obiectivul de investiții "Reabilitare și extindere Grup Școlar Feldru" la prețuri supraevaluate față de prețul de aprovizionare al constructorului;
 - Prejudicierea bugetului U.A.T.C. Maieru prin decontarea unor situații de lucrări nereale (supraevaluate) la obiectivul de investiții "Spații de alimentație publică P+E+M";
 - Angajarea, acceptarea la plată și achitarea de cheltuieli nejustificate cu servicii de telefonie, abatere cuantificată la 20 mii lei la U.A.T.C. Spermezeu;
 - Angajarea și efectuarea unor cheltuieli cu consumuri de carburanți nejustificate cu documente legale;
 - Angajarea și efectuarea unor plăți nelegale, pentru organizarea de șantier, la o valoare ce depășește nivelul prevăzut în devizul general, la obiectivul de investiții „*Extindere rețele de canalizare menajeră în localitatea Ilva Mică, județul Bistrița-Năsăud*”, în valoare de 75 mii lei;
 - Plăți nelegale pentru dotări, procurate la prețuri supraevaluate, la obiectivul de investiții „*Execuție lucrări pentru reabilitare, extindere și mansardare clădire parter cu destinația de cabinete medicale individuale în comuna Ilva Mică, județul Bistrița-Năsăud*”, în valoare de 26 mii lei;
 - Efectuarea de plăți nelegale prin decontarea unor materiale inferioare calitativ față de cele prevăzute în devizul ofertă și cu preturi mai mari decât cele reale la obiectivul "*Modernizare Cămin cultural Sângeorzu Nou*";
 - Plata, fără temei legal, a unor cheltuieli de judecată și executare silită, în valoare de 10 mii lei la U.A.T.C. Prundu - Bîrgăului;
 - Angajarea și efectuarea unor cheltuieli nejustificate din fonduri alocate de la bugetul județean și bugetul local pentru lucrările de amenajare și modernizare la obiectivul de investiții „*Reparație capitală DC 31 B Chintelnic-Șieu Cristur Km 4+500 m – 7+540 m*” ca urmare a confirmării și acceptării la plată a unor situații de lucrări actualizate cu indici neprevăzuți în legislația în vigoare; abatere constatată la U.A.T.C. Șieu-Măgheruș în valoare de 81 mii lei;
 - Angajarea și efectuarea de achiziții interzise de lege reprezentând mobilier și aparatură birotică, în valoare de 66 mii lei la U.A.T.O. Năsăud.
 - Nerecuperarea unor prejudicii constând în plata unor sentințe judecătorești neatacate cu recurs;
 - Achiziționarea de produse alimentare la prețuri mai mari decât prețul pieței.
- **Efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație** (bunuri, lucrări, servicii nerecepționate în cantitatea facturată și plătită) abatere concretizată în:
- Decontarea unor materiale care nu se regăsesc puse în operă de către executant la obiectivul "Construire baza sportivă Comuna Feldru și la obiectivul "Reabilitare și extindere Grup Școlar Feldru", în valoare cumulată de 50 mii lei;
 - Angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata unor servicii de consultanță privind implementarea sistemului de control managerial, neefectuate la U.A.T.C. Lechința;
- **Decontarea unor cheltuieli care nu au legătură cu activitatea entității**
- În cazul U.A.T.C. Măgura Ilvei s-a constatat că au fost efectuate plăți în valoare de 40 mii lei pentru cheltuieli care nu au legătură cu activitatea proprie, constând în cheltuieli cu taxe și cursuri de calificare pentru angajații Ocolului silvic și consum de carburanți (benzină și motorină), în condițiile în care consumul nu a fost justificat prin funcționarea mijloacelor de transport și utilajelor din dotarea instituției;
 - Nerespectarea prevederilor legale cu privire la **disciplina de casă** constând în ridicarea din casieria unității a unor sume de bani fără documente justificative (Liceul Tehnologic Feldru, Școala gimnazială "Gavril Istrate" Nepos);

- Decontarea nelegală a cheltuielilor de deplasare în condițiile înscrierii în documentele justificative a unui număr mai mare de km parcurși decât cel real (Liceul Tehnologic Maieru, Școala gimnazială Anieș, Liceul Tehnologic Feldru, Școala generală "Gavril Istrate" Nepos, Școala gimnazială nr.1 Rebra);

- **Nerespectarea prevederilor referitoare la achizițiile publice**

- La U.A.T.C. Josenii Bîrgăului s-a constatat că autoritatea contractantă nu a respectat prevederile legislației din domeniul achizițiilor publice și a atribuit lucrări suplimentare, în valoare de 858 mii lei, prin procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, deși nu erau îndeplinite condițiile legale, respectiv valoarea lucrărilor suplimentare nu se încadrează în limitele prevăzute de OG nr.34/2006, depășind cu 142,8% limita maximă de 20% din valoarea contractului inițial și nu a fost încheiat un act adițional pentru valoarea lucrărilor suplimentare.

- Divizarea contractului de achiziții publice pentru obiectivul „*Lucrări reparații șarpantă, învelitoare Școala generală clasele I-IV Mijlocenii Bîrgăului*” în mai multe contracte, cu scopul de a se încadra în valoarea de 15.000 euro și de a folosi procedura de atribuire directă a contractelor de achiziții la acest obiectiv;

- Neconstituirea garanțiilor de bună execuție aferente contractelor de lucrări, prestări servicii încheiate de entitățile auditate (U.A.T.C. Măgura Ilvei, U.A.T.C. Rebra);

- Neconducerea Registrului datoriei publice locale.

Cauzele principale ale apariției abaterilor care au influențat calitatea gestiunii economico - financiare s-au datorat, în principal, următorilor factori: neînstituirea și nefuncționarea sistemului propriu de control la nivelul fiecărui ordonator de credite, prin care să se verifice respectarea cadrului legal în efectuarea operațiunilor și a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate, neorganizarea și nefuncționarea controlului intern, insuficiența responsabilizare a personalului cu atribuțiuni de control financiar preventiv, necunoașterea normelor legale.

B. Cu privire la acțiunile de audit de conformitate (control)

În cursul anului 2014 au fost planificate și efectuate conform Programului de control/audit un număr de **14 acțiuni de control**, din care:

- ✓ **6 acțiuni de control privind modul de utilizare a fondurilor bănești destinate achizițiilor publice de bunuri și servicii și efectuării cheltuielilor de capital din bugetele locale**, la: Colegiul Național "Andrei Mureșanu" Bistrița, Colegiul Național "Liviu Rebreanu" Bistrița, Colegiul Tehnic "Grigore Moisil" Bistrița, Liceul de artă "Corneliu Baba" Bistrița, Școala gimnazială nr.3 "Avram Iancu" Bistrița și Școala gimnazială nr.4 Bistrița;

- ✓ **6 acțiuni de control** care au avut ca și obiectiv **situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului**, la Liceul de muzică "Tudor Jarda" Bistrița, Ocolul Silvic Valea Șieului, Ocolul Silvic Plaiurile Heniului, Ocolul Silvic Tihuța-Colibița, Ocolul Silvic Izvorul Someșului RA, Ocolul Silvic Maieru, ultimele 3 acțiuni fiind în procedura de valorificare;

- ✓ **2 acțiuni de control privind gradul de îndatorare a bugetului local**, a destinației și modului de utilizare a împrumuturilor, la U.A.T.O. Sângeorz-Băi și U.A.T.C. Livezile.

Urmare controalelor efectuate s-au constatat abateri financiar - contabile și plăți nelegale în la următoarele obiective:

1.Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- La Școala gimnazială nr.3 " Avram Iancu" Bistrița nu a fost înregistrat în patrimoniul public valoarea obiectivului de investiții "Reabilitare Școala Gimnazială Avram Iancu" pus în funcțiune, în baza proceselor-verbale de recepție la terminarea lucrărilor și a proceselor-verbale de recepție finală, fiind eronat menținute în conturilor de active fixe corporale în curs de execuție, în valoare de 1.594 mii lei;

- Neînregistrarea în evidența contabilă a garanțiilor de bună execuție;
- Neînregistrarea în evidența contabilă a Liceului de muzică "Tudor Jarda" Bistrița a patrimoniului public și a provizioanelor constituite preluate de la Școala generală nr.2 în urma dizolvării acesteia, în valoare de **701 mii lei**;
- Nerespectarea prevederilor legale cu privire la contabilitatea imobilizărilor respectiv înregistrarea eronată a bunurilor de natura imobilizărilor corporale (mijloace fixe) ca și materiale de natura obiectelor de inventar;
 - Necalcularea amortizării pentru toate bunurile amortizabile din patrimoniul instituției;
 - Înregistrarea eronată a bunurilor primite prin donații;
 - Înregistrarea în evidența contabilă a achiziției de materiale și obiecte de inventar fără efectuarea recepției;
 - Neîntocmirea registrului inventar;
- Nu au fost înregistrate în evidența contabilă a entității bunurile primite în folosință gratuită la Ocolul Silvic Plaiurile Heniului Ilva Mică, în valoare de **234 mii lei**;
- La U.A.T.C. Livezile nu a fost calculată, înregistrată în evidența contabilă și raportată amortizarea aferentă autoturismului achiziționat în leasing financiar în valoare de **120 mii lei**.

2. Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare, în cuantum și la termenele stabilite de lege

- Necalcularea și neîncasarea de penalități pentru achitarea cu întârziere a masei lemnoase vândute agenților economici, în valoare de **161 mii lei** la Ocolul Silvic Valea Șieului;
- Nestabilirea taxei pe teren datorată de OS Plaiurile Heniului Ilva Mică pentru terenurile cu vegetație forestieră, proprietatea U.A.T.C. Leșu, în valoare de **67 mii lei**;
- Nu au fost instituite măsuri de recuperare a creanțelor constând în penalități calculate pentru plata cu întârziere a masei lemnoase vândute;
- Neconstituirea fondului de accesibilizare a pădurilor, în valoare de **37 mii lei**.

3. Calitatea gestiunii economico-financiare

- Prejudicierea bugetului Liceului de Arte „Corneliu Baba” prin decontarea unor situații de lucrări nereale cuprinzând materiale cu prețuri supraevaluate la obiectivul de investiții „Amenajare și consolidare imobil strada Dornei Nr. 1- Corp A și C”, în valoare de 83 mii lei;
 - Au fost acceptate la plată și decontate lucrări de reparații curente la obiectivul „Zugrăveli și tencuieli, refăcut spațiu la geamuri - etaj I atelier școală”, la Colegiul Tehnic "Grigore Moisil" fără existența documentelor justificative din care să rezulte cantitățile de materiale, prețul acestora și valoarea manoperei;
 - Plăți nelegale, efectuate pentru bunuri achiziționate la prețuri sub cele înscrise în ofertă, bunuri care au fost incluse în lucrările decontate la obiectivul „Montare tâmplărie PVC la Școala gimnazială nr. 4 Bistrița”;
 - Decontarea nelegală a unor cheltuieli cu servicii de dirigenție de șantier aferente unor lucrări sau servicii neexecutate, la Liceului de Arte „Corneliu Baba” și la Școala Gimnazială nr.3 "Avram Iancu" Bistrița;
 - Achitarea din bugetul local al U.A.T.O. Sângeorz-Băi a unor dobânzi de întârziere ca urmare a nerespectării termenelor de rambursare a împrumutului acordat în baza OUG nr.68/2012, în valoare de **791 mii lei**;
 - Achiziționarea de către U.A.T.C. Livezile din credit bancar a unor bunuri care au funcționat cu pierdere și au creat stocuri fără mișcare (stația de concasare-sortare și balast), în valoare de **200 mii lei**;

- Efectuarea unor cheltuieli nelegale din împrumutul contractat la obiectivul de investiții "Construire Gardă de intervenții pentru situații de urgență și SMURD în orașul Sângeorz-Băi,, pentru lucrări neexecutate și servicii de dirigenție de șantier neprestate, în valoare de **25 mii lei**;
- Prejudicierea bugetului entității prin scoaterea din evidența contabilă a unor bunuri de natura mijloacelor fixe și obiectelor de inventar fără respectarea prevederilor legale și înregistrarea pe cheltuieli a consumului de materiale și obiecte de inventar fără documente justificative;
- Prejudicierea bugetului instituției prin efectuarea de plăți nelegale urmare acceptării la plată a unor lucrări de curățare a coșului la centrala termică la prețuri mult superioare celor practicate pe piață;
- Neaplicarea principiului bunei gestiuni financiare la contractarea lucrărilor de inventariere a patrimoniului Liceului de Muzică "Tudor Jarda";
- La U.A.T.C. Livezile nu a fost promovată și adoptată o hotărâre a consiliului local pentru numirea persoanei care să conducă Registrul de evidență a datoriei publice locale și Registrul de evidență a garanțiilor locale;
- Neefectuarea publicității datoriei publice locale, respectiv nepublicarea informațiilor privind împrumuturile contractate pe pagina de internet www.portalbn.ro și netransmiterea în format electronic în termen de 5 zile lucrătoare de la termenele prevăzute la art. 76¹ alin. (1) din Legea nr. 273/2006 la Ministerul Administrației și Internelor (actualizate anual, până la data de 31 ianuarie a fiecărui an), în vederea publicării pe pagina de internet a acestuia;
- Nerespectarea prevederilor legale la constituirea garanțiilor materiale pentru persoanele care gestionează bunuri materiale;
- Nerespectarea condițiilor prevăzute de guvernanta corporatistă privind întocmirea contractelor de mandat.

Abaterile identificate se datorează în principal următoarelor cauze: necunoașterea și/sau neaplicarea reglementărilor contabile de către personalul cu atribuții financiar-contabile, organizarea defectuoasă a controlului intern/managerial, dar și verificarea superficială de către dirigenții de șantier a realității și calității lucrărilor efectuate.

C. Cu privire la misiunile de audit al performanței

În anul 2014 Camera de Conturi Bistrița-Năsăud a planificat și realizat un număr de **5 misiuni** de audit al performanței la unități administrativ-teritoriale sau entități de subordonare locală, astfel:

- **3** misiuni cu privire la **eficiența și eficacitatea concesiunii și închirierii** bunurilor aparținând domeniului public și privat al U.A.T. - urilor pe perioada 2010-2013, desfășurate la: U.A.T.M. Bistrița, U.A.T.O. Năsăud și U.A.T.C. Lechința;
- **2** misiuni cu privire la **performanța gestionării fondului forestier** aparținând unităților administrativ-teritoriale, desfășurate la: Ocolul Silvic Comunal Romuli și Ocolul Silvic Dealu Negru;

Urmare acțiunilor desfășurate au fost constatate următoarele abateri:

1) În cazul misiunilor cu privire la eficiența și eficacitatea concesiunii și închirierii bunurilor aparținând domeniului public și privat al UAT - urilor pe perioada 2010-2013:

- Scutirea nelegală la plata penalităților de întârziere datorate de persoanele juridice care au concesionat/închiriat terenuri/bunuri aparținând U.A.T.M. Bistrița dar care, nu și-au achitat la termenele legale redevențele/chiriile datorate, în valoare de 680 mii lei;
- Nestabilirea, neevidențierea, neurmărirea și neîncasarea taxei pe teren aferente punctelor de colectare a deșeurilor menajere date în administrarea S.C. URBANA S.A și terenurilor închiriate persoanelor juridice de către Direcția de administrare a piețelor, în valoare de 12 mii lei;
- Nestabilirea, neevidențierea și neîncasarea taxei pe teren aferente terenurilor concesiunate de U.A.T.M. Bistrița persoanelor fizice, în vederea edificării de construcții, în valoare de 4 mii lei;

- Direcția de administrare a piețelor nu a condus evidența contabilă a veniturilor realizate din chirii în perioada 2010-2013 conform prevederilor actelor normative în vigoare, în valoare de 3.701 mii lei;
- Nestabilirea prin statut a unor criterii pe baza cărora bunurile aflate în proprietatea publică și privată a U.A.T.M. Bistrița pot fi concesionate ori închiriate cu respectarea cadrului legal;
- La U.A.T.C. Lechința nu au fost înregistrate, urmărite și încasate venituri din contracte de închiriere și concesiune încheiate cu persoane fizice și juridice, în valoare de 23 mii lei;
- La Liceul Tehnologic Lechința au fost înscrise în contracte de închiriere chirii mai mici decât valoarea adjudecată în urma selecției de oferte și nu s-au calculat penalități pentru neplata la termen a chiriei, în valoare de 13 mii lei;
- Închirierea unui teren în suprafață de 20 mp aparținând domeniului public al comunei Lechința, din incinta Liceului Tehnologic Lechința, fără respectarea prevederilor legale privind proprietatea publică, în valoare de 15 mii lei;
- Nerespectarea prevederilor legale referitoare la procedura administrativă de inițiere a concesionării și de atribuire a contractelor de concesiune;
- Neincluderea în contractele de concesiune încheiate a clauzelor privind constituirea garanției de către concesionar;
- Nerespectarea clauzelor stabilite prin contractele de concesiune încheiate. Nu au fost înregistrate cazuri de reziliere a contractelor de concesiune în condițiile în care concesionarii nu și-au îndeplinit toate obligațiile conform contractelor încheiate;
- Contractele de concesiune prevăd un nivel redus al garanțiilor care nu acoperă decât în proporții reduse cuantumul redevențelor anuale datorate de concesionari;
- Controlul intern managerial nu a fost organizat corespunzător, acesta nedetectând operativ disfuncționalitățile ivite în activitatea de gestionare a contractelor de concesiune /închiriere;
- Structura organizatorică a U.A.T.O. Năsăud nu asigură în toate cazurile gestionarea în condiții de performanță a activității de concesionare/închiriere a bunurilor aparținând domeniului public și privat al unității administrativ - teritoriale.

2) În cazul misiunilor cu privire la performanța gestionării fondului forestier aparținând unităților administrativ-teritoriale:

a) La Ocolul Silvic Comunal Romuli

- Datele din bilanțul contabil nu corespund situației reale a patrimoniului unității la 31.12.2013, respectiv terenurile cu vegetație forestieră primite în administrare au fost înregistrate eronat în patrimoniul entității și nu în conturi în afara bilanțului;
- Sistemul de control intern/managerial nu este organizat în totalitate în conformitate cu prevederile legale în domeniu, respectiv cele cuprinse în OG nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv și în Ordinul MFP nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial;
- Controlul financiar preventiv nu este organizat conform prevederilor legale;
- Nu au fost calculate și încasate penalități pentru achitarea cu întârziere a masei lemnoase vândute agenților economici în conformitate cu prevederile contractuale, în valoare de 7 mii lei;
- Nu a fost calculată și achitată în anul 2013 taxa pe clădiri aferentă sediului în care funcționează Ocolul silvic, închiriat de la U.A.T.C. Romuli, în valoare de 2 mii lei.

b) La Ocolul Silvic Dealu Negru

- Ocolul Silvic Dealu Negru nu este organizat conform prevederilor Codului silvic acesta funcționând în baza O.G. nr. 26/2000 având în vedere că administrează fond forestier proprietate publică a U.A.T.C. - urilor, în proporție de 84%. Regulamentul de organizare și funcționare a

ocolului este întocmit la modul general necuprinzând în detaliu atribuțiile ce îi revin, conform actelor normative specifice, după care își desfășoară activitatea U.A.T.C. - urile nu au stabilit o strategie pe termen mediu sau lung de gestionare durabilă a fondului forestier proprietate publică;

- Bugetele de venituri și cheltuieli nu au fost fundamentate corespunzător, nefiind prevăzute toate elementele de cheltuială ale ocolului și nu au fost aprobate prin hotărâri de consiliu local;

- Nu au fost respectate clauzele contractuale cu privire la calcularea de penalități pentru plata cu întârziere a masei lemnoase iar facturile nu au fost întocmite la termenele prevăzute în contracte;

- Nu se valorifică produsele accesorii ale pădurii: fructe de pădure, ciuperci comestibile din flora spontană, plante medicinale și aromatice s.a., a resturilor de exploatare a masei lemnoase;

- Tarifele de gestionare a fondurilor de vânătoare sunt facturate și încasate de Ocolul Silvic, acesta nefiind parte în contractele de gestionare a fondurilor de vânătoare;

- Nu a fost încheiat contract de închiriere sau concesiune pentru spațiul în care își desfășoară activitatea Ocolul silvic cu U.A.T.C. Cetate, proprietara imobilului, nu a fost calculată și virată taxa pe clădire;

- Drumurile forestiere necesită reparații capitale (reabilitări) acestea nefiind efectuate din lipsa de fonduri. În anul 2011 fondul de accesibilizare nu a fost constituit iar în perioada 2012-2013 acesta a fost constituit în procent de doar 1%. Prin neefectuarea reabilitărilor la drumurile forestiere degradarea lor se accentuează, acest fapt având repercusiuni asupra gradului de accesibilizare a pădurilor și a mediului.

E. Verificarea modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii

Potrivit Programului propriu de control/audit aprobat pentru anul 2014, Camera de Conturi Bistrița-Năsăud a efectuat **23 acțiuni** de verificare a modului de realizare a măsurilor dispuse prin decizii, din care:

- **11 acțiuni** de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse în vederea înlăturării abaterilor constatate în cursul misiunilor de audit/control desfășurate în anii precedenți, cuprinse distinct în Programul propriu de control/audit pe anul 2014;

- **12 acțiuni** de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse în vederea înlăturării abaterilor constatate în cursul misiunilor de audit/control desfășurate în anii precedenți, **desfășurate concomitent cu acțiunile de audit financiar.**

În sinteză situația privind verificarea modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii în perioada analizată se prezintă astfel:

	Total	Anul emiterii deciziei			
		2011	2012	2013	2014
Număr decizii verificate în anul 2014	37	5	15	16	1
Număr măsuri verificate, din care:	125	9	37	77	2
- Implementate	88	7	26	53	2
- neimplementate (inclusiv măsuri implementate parțial)	37	2	11	24	0

Din datele prezentate rezultă ca din totalul măsurilor verificate cele implementate reprezintă 70%.

Impactul favorabil al măsurilor dispuse prin decizii și verificate din punct de vedere al modului de ducere la îndeplinire a lor, s-a materializat în următoarele:

- îmbunătățirea managementului pentru realizarea obiectivelor entității;
- îmbunătățirea activității entității verificate, din punct de vedere al evidenței financiar-contabile, fiscale, al sistemului informațional, al resurselor umane;
- atragerea la bugetele locale a unor creanțe bugetare restante în urma declanșării procedurilor de executare silită;
- stabilirea și încasarea unor venituri suplimentare cuvenite bugetelor publice;
- recuperarea unor prejudicii și reîntregirea fondurilor aflate la dispoziția entităților verificate.

Principalele măsuri dispuse, supuse verificărilor, au avut ca obiect atragerea la bugetele locale a unor impozite și taxe locale, precum și a unor venituri nefiscale, stabilirea de venituri bugetare suplimentare peste nivelul celor declarate de către contribuabili sau reflectate în evidențele fiscale și contabile, stabilirea întinderii și recuperarea unor prejudicii precum și eliminarea unor deficiențe cu caracter financiar-contabil care au afectat negativ calitatea gestiunii economico-financiare.

Neimplementarea în totalitate a măsurilor dispuse se datorează existenței unor acțiuni în instanță în care nu s-a pronunțat încă o hotărâre definitivă și irevocabilă, complexitatea operațiunilor pe care le presupun realizarea unor măsuri dispuse, raportat la pregătirea profesională a personalului din cadrul unităților administrativ-teritoriale, cum ar fi: parcurgerea tuturor etapelor procedurii de executare silită în vederea încasării veniturilor evidențiate în lista de rămășițe sau efectuarea inventarierii anuale a materiei impozabile sau elaborarea actelor și documentelor necesare implementării sistemului de control intern /managerial.

Referitor la punctul de vedere al entităților verificate în ceea ce privește abaterile și deficiențele consemnate în actele de control/audit precizăm că conducerea entităților verificate și-a însușit deficiențele prezentate în majoritatea cazurilor și nu a formulat puncte de vedere divergente, așa cum rezultă din notele de conciliere atașate rapoartelor de control/audit. De asemenea au fost luate măsuri operative de remediere a abaterilor constând în: corectarea înregistrărilor contabile, înregistrarea în contabilitate a unor bunuri, înregistrarea veniturilor suplimentare stabilite în evidența fiscală iar în unele cazuri au fost încasate impozitele și taxele calculate în timpul misiunilor de audit.

Așa cum am prezentat anterior măsurile contestate de entitățile verificate reprezintă doar 4 % din totalul măsurilor cuprinse în deciziile emise în anul 2014.

Se poate remarca că entitățile au avut în vedere recomandările anterioare ale camerei de conturi, astfel încât o serie de abateri nu au mai fost întâlnite cu aceeași frecvență ca în anii anteriori, cum ar fi: neinventarierea materiei impozabile, reevaluarea activelor fixe corporale și înregistrarea rezultatelor acestei operațiuni în contabilitate, înregistrarea și raportarea plăților restante și a arieratelor.

III. Concluzii și recomandări

Principalele concluzii care se pot formula în baza neregulilor, disfuncționalităților și a abaterilor de la legalitate și regularitate identificate urmare acțiunilor de control/audit desfășurate în cursul anului 2014, sunt următoarele:

✚ Conducerile entităților auditate nu au manifestat o preocupare suficientă pentru asigurarea acurateței datelor prezentate în situațiile financiare întocmite, concluzie susținută de faptul că nici unul din conturile de execuție bugetară auditate în anul 2014, la cei 22 ordonatori principali de credite ai bugetului local verificați, nu au îndeplinit condițiile legale de acordare a certificatului de conformitate;

✚ Administrațiile publice locale realizează o gestionare deficitară a finanțelor publice locale, pornind de la dimensionarea incorectă a veniturilor proprii încă din faza de fundamentare a bugetului. Deasemenea majoritatea entităților verificate nu desfășoară activitatea de inspecție fiscală, fapt ce le-ar permite să cunoască dimensiunea și structură reală a bunurilor și activităților generatoare de impozite locale aflate în raza de competență;

✚ În majoritatea cazurilor, entitățile verificate nu au organizat/implementat un sistem de

control intern corespunzător, cu consecințe negative asupra modului de organizare și funcționare a acestui tip de control, astfel încât auditorii publici externi au apreciat un risc de control ridicat, impunându-se extinderea procedurilor de audit pentru realizarea misiunii în bune condiții. Deasemenea, s-au constatat deficiențe în modul de organizare și funcționare a controlului financiar preventiv și a auditului intern, exercitarea acestor responsabilități în cele mai multe cazuri fiind formale;

✚ Inventarierea elementelor de activ și pasiv, precum și reevaluare mijloacelor fixe nu sunt încă elemente de bună practică în asigurarea integrității patrimoniului, din abaterile prezentate de către auditori rezultând caracterul formal al acestor operațiuni;

✚ Abaterile și neregulile constatate la entitățile controlate/auditate au avut drept cauze acțiuni sau inacțiuni ale conducătorilor acestora, sau ale salariaților răspunzători de îndeplinirea sarcinilor de serviciu ce le revin în cadrul bunei organizări și funcționări a entităților respective. Multe dintre abaterile constatate sunt rezultatul unui management defectuos asupra fondurilor publice, înregistrate pe fondul necunoașterii sau cunoașterii insuficiente, de către ordonatorii de credite, a procedurilor privind formarea, administrarea, angajarea și utilizarea resurselor publice locale, dar și a lipsei de claritate sau a caracterului interpretabil al unor acte normative, ceea ce a avut un impact considerabil asupra legalității și a regularității operațiunilor supuse verificării;

✚ Urmare misiunilor de audit desfășurate în anul 2014 a rezultat că situațiile financiare încheiate la 31.12.2013 de unitățile administrativ-teritoriale verificate nu au fost întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiar aplicabil în România, nu au oferit o imagine fidelă a poziției și performanței financiare a acestor entități, nefiind respectate principiile legalității și regularității în utilizarea fondurilor publice și administrarea patrimoniului.

Principalele **recomandări** formulate de Camera de Conturi Bistrița-Năsăud s-au referit, în sinteză, la:

✓ O mai bună fundamentare a veniturilor proprii ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale, bazată pe constatarea, evaluarea și inventarierea materiei impozabile în funcție de care se calculează impozitele, taxele și alte venituri ale bugetelor locale, în scopul evaluării corecte a acestora;

✓ Prezentarea de către ordonatorul principal de credite, pentru analiza și aprobare în ședințele consiliului local, a execuției bugetelor întocmite pe secțiunile de funcționare și dezvoltare, în conformitate cu prevederile legale în scopul redimensionării, prin rectificare bugetară, a cheltuielilor în raport cu gradul de colectare a veniturilor, astfel încât la sfârșitul anului să nu se înregistreze plăți restante/arierate;

✓ Corectarea erorilor contabile care au condus la denaturarea informațiilor prezentate în situațiile financiare încheiate la 31.12.2013;

✓ Respectarea principiilor și politicilor contabile, a normelor care stau la baza înregistrării documentelor în contabilitate și a întocmirii situațiilor financiare;

✓ Perfecționarea proiectării, implementării și asigurarea funcționării sistemului de control intern;

✓ Întărirea capacității structurilor de control financiar preventiv propriu și de audit public intern din cadrul instituției publice de a preveni, a detecta și a înlătura abaterile de la legalitate și regularitate prin întocmirea procedurilor formalizate pe activități, cu detalierea obiectivelor, acțiunilor, responsabilităților, termenelor, documentelor, precum și a altor componente ale măsurilor respective;

✓ Instituirea cadrului organizatoric și funcțional necesar desfășurării activității de audit public intern prin constituirea unui compartiment propriu sau prin utilizarea capacității de audit a compartimentului care se constituie la nivelul structurii asociative a unităților administrativ-teritoriale;

✓ Îmbunătățirea activității de colectare a impozitelor și taxelor locale prin desemnarea unui persoane cu atribuții de executor fiscal, instruirea și perfecționarea profesională a personalului

pentru punerea în aplicare a procedurilor legale de executare silită a creanțelor bugetelor locale;

✓ Extinderea verificărilor, în cadrul termenului de prescriere a dreptului organelor fiscale de a stabili obligații fiscale, asupra tuturor autorizațiilor de construire emise de autoritatea publică, constatarea stadiului construcțiilor realizate, întocmirea proceselor-verbale de recepție și impunerea contribuabililor conform reglementarilor legale în materie;

✓ Inventarierea și identificarea construcțiilor noi și a celor la care au fost executate lucrări de reconstruire, consolidare, modernizare, modificare sau extindere de pe teritoriul comunei, obținerea declarațiilor de impunere, înregistrarea în evidența fiscală și contabilă a diferențelor de impozit pe clădiri și a accesoriilor aferente și luarea măsurilor de încasare a debitelor;

✓ Utilizarea graduală a formelor de executare silită până la stingerea integrală a creanțelor restante convenite bugetelor locale, atât pentru cele existente în sold la data verificării, cât și pentru cele constatate suplimentar în timpul misiunilor de audit, inclusiv acționarea în instanțele judecătorești pentru transformarea amenzilor contravenționale în prestații de muncă în folosul comunității în cazul debitorilor care nu pot fi executați silit din lipsa resurselor financiare;

✓ Urmărirea și verificarea de către autoritățile administrației publice locale a modului de încheiere și derulare a contractelor de închiriere, concesiune și vânzare de active din patrimoniul unităților administrativ-teritoriale și urmărirea realizării efective a veniturilor din aceste activități;

✓ Inventarierea de ansamblu a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale pentru stabilirea stării și valorii reale a acestuia, luarea celor mai bune măsuri de utilizare și valorificare;

✓ Extinderea verificărilor și stabilirea întinderii prejudiciilor cauzate bugetelor locale, înregistrarea acestora în evidența contabilă sintetică și analitică și dispunerea măsurilor de recuperare integrală conform reglementarilor legale.

Recomandăm ordonatorilor principali de credite și autorităților deliberative ale unităților administrativ-teritoriale ca în urma analizei rapoartelor întocmite cu ocazia misiunilor de audit/control să identifice cauzele care au condus la apariția neregulilor, la crearea prejudiciilor sau la ineficiența alocării unor fonduri, să adopte hotărâri care să conducă la realizarea unei gestiuni economice prin asigurarea legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public.

Fișele sintetice privind rezultatele acțiunilor de control/audit desfășurate în cursul anului 2014 fac parte integrantă din prezentul raport.